

- စက်တင်ဘာလအတွင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ
- ဆောင်းပါးကဏ္ဍ (ကျွန်ုပ်တို့ မျှဝေသုံးစွဲနေသော လေထု)
- CDM ဝန်ထမ်းများအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများ
- ကဗျာကဏ္ဍ (အရိုင်းပန်းလေးများ)
- ဖက်ဒရယ်သယံဇာတဆိုင်ရာ ပညာပေးအစီအစဉ်များ
- ကာတွန်း
- ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး စကားသံ
- အောက်တိုဘာလအတွင်း သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့အထိမ်းအမှတ် နေ့များ
- စက်တင်ဘာလအတွင်း တရားမဝင်သစ်ဖမ်းဆီးရရှိမှု

သတင်းလွှာ အတွဲ ၁ ၊ အမှတ် ၈ ၃၀ . စက်တင်ဘာလ . ၂၀၂၂

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ . သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန

MONREC NEWS

စက်တင်ဘာလအတွင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ

၁။ ပြည်ထောင်စုအဆင့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၏ (၅/၂၀၂၂) အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဦးဆောင်သည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၏ (၅/၂၀၂၂) အစည်းအဝေးအား (၉-၉-၂၀၂၂)ရက်နေ့၊ နံနက် (၁၁) နာရီတွင် ကျင်းပခဲ့ရာ အဖွဲ့ဝင် များ ဖြစ်ကြသည့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်ကြီးဌာန၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ဝန်ကြီး၊ ဒုဝန်ကြီး၊

အတွင်းဝန်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးချုပ်ရုံးမှ အတွင်းဝန်နှင့် ရုံးအဖွဲ့များ၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးရုံးအဖွဲ့ တို့မှ စုစုပေါင်း (၁၅) ဦးတက်ရောက်ခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သူ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးချုပ် မန်းဝင်းခိုင်သန်းက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာတူးခေါင်က ကြားကာလ သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွက် သယံဇာတစီမံ

အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အားသာချက်/ အားနည်းချက်များကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးမှ (၄/၂၀၂၂) ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုများ၊ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုများကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်၍ အတွင်းရေးမှူးရုံးအဖွဲ့မှ ကြားကာလ သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု အခြေအနေများကို တင်ပြခဲ့သည်။

တင်ပြချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တက်ရောက်လာသည့် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များက ဝိုင်းဝန်း

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး စကားသံ
စာမျက်နှာ ၆

MONTREAL PROTOCOL @35
WORLD OZONE DAY
16 SEPTEMBER 2022

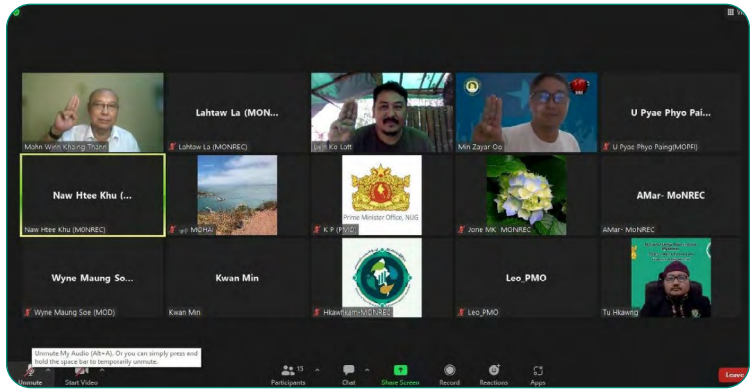

International Day for the Preservation of the Ozone Layer

သက်ရှိမြေကမ္ဘာ
ရှင်သန်ရေး
အိုဇုန်းလွှာကို
ပူးပေါင်းကာကွယ်ပေး

ဆွေးနွေး အကြံပြုခဲ့ကြပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့် သယံဇာတ စီမံ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၏ (၅/၂၀၂၂) အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် များ ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ အဖွဲ့ဝင်များ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးချုပ် မန်းဝင်းခိုင်သန်းမှ နိဂုံးချုပ် အမှာစကားပြောကြားပြီးနောက် မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံရယူကာ အစည်းအဝေးအား နေ့လည် (၁၂:၄၅) နာရီ အချိန်တွင် ရပ်နားခဲ့သည်။

တော်လှန်ပြည်သူများအနေဖြင့် အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေ သည့် ဓာတ်ငွေ့များပါဝင်သော ပစ္စည်းများ သုံးစွဲခြင်း ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ လျှော့ချသုံးစွဲခြင်းဖြင့် အိုဇုန်းလွှာ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးကို ပူးပေါင်းပါဝင်ကြ ပါစို့လို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါသည်။

Ozone Day 2022: Illustration Showcase [Special Edition]

၂။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၆) ရက် နေ့ “ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး ကြေညာချက်” ထုတ်ပြန်ခြင်း

နှစ်စဉ် စက်တင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့သည် “ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့” ဖြစ်ပြီး အိုဇုန်း လွှာကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ မွန်ထရီရယ်သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် နေ့ရက်ကို ဂုဏ်ပြု သောအားဖြင့် သတ်မှတ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အိုဇုန်းလွှာပျက်စီးစေသော ခြပ်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် သုံးစွဲမှုကို လျှော့ချရပ်ဆိုင်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဆိုခဲ့သည့် မွန်ထရီရယ်သဘောတူစာချုပ်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အအောင်မြင်ဆုံး ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွက် “ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့” ဆောင်ပုဒ်မှာ “သက်ရှိမြေကမ္ဘာ ရှင်သန်ရေး အိုဇုန်းလွှာကို ပူးပေါင်းကာကွယ်ပေး (Global cooperation protecting life on earth)” ဖြစ်ပြီး “မြေကမ္ဘာပေါ်ရှိ သက်ရှိများကို ကာကွယ်ရန် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင် သွားရန်” ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ “၂၀၂၂ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့” အထိမ်းအမှတ် ဆွေးနွေးပွဲကျင်းပခြင်း

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် “ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့” အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် “သက်ရှိမြေကမ္ဘာ ရှင်သန်ရေး အိုဇုန်းလွှာကို ပူးပေါင်းကာကွယ်ပေး” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲတစ်ရပ်ကို ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့ (သောကြာနေ့)၊ မြန်မာစံတော်ချိန် ည (၇) နာရီတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

တော်လှန်ပြည်သူများအနေဖြင့် လူသားတို့ရှင်သန်ရပ်တည်ရေးအတွက် အကျိုးပြုနေသည့် အိုဇုန်းလွှာ၏ အရေးပါမှုကိုသိရှိစေရန်၊ စစ်ကောင်စီ၏ အာဏာသိမ်းရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုအောက်တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် တစ်ရပ်လုံးနှင့် အိုဇုန်းလွှာကို ပိုမိုပျက်စီးယိုယွင်းသည့် အခြေအနေများသို့ ဦးတည်နေမှုကို ပိုမိုသိရှိလာစေရန် ရည်ရွယ်ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဆွေးနွေးပွဲတွင် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးစိုးသူရထွန်းနှင့် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါ်ခင်မမမျိုး တို့က ဆွေးနွေးပြောကြားခဲ့ပြီး Moderator အဖြစ် PVTV

အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ၊ ကလေးမြို့နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည့် မသန့်ဝေကျော်က ပါဝင်အားဖြည့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၎င်းအပြင် အခြေခံပညာ (အွန်လိုင်း) ကျောင်းများတွင် မူလတန်းဆင့်၊ အလယ်တန်းဆင့်နှင့် အထက်တန်းဆင့် စာစီစာကုံး၊ ကဗျာနှင့် ပန်းချီ ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဆုရကျောင်းသား/သူ (၅၆၆) ဦး အား ဂုဏ်ပြုလွှာမှတ်တမ်းများ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

WORLD OZONE DAY
16 SEPTEMBER 2022
MONTREAL PROTOCOL @35

သက်ရှိမြေကမ္ဘာ
ရှင်သန်ရေး
အိုဇုန်းလွှာကို
ပူးပေါင်းကာကွယ်ပေး

ဒေါ်ခင်မမမျိုး
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
MOC

ဦးစိုးသူရထွန်း
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
MOE

Moderator
မသန့်ဝေကျော်
PVTV အစီအစဉ်တင်ဆက်သူ
တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်
ကလေးမြို့နယ်

Be Our Guest!
၁၆-၉-၂၀၂၂ (သောကြာနေ့)
မြန်မာစံတော်ချိန် ည ၇ နာရီ

TV LIVE

၄။ “၂၀၂၂ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့” အထိမ်းအမှတ် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အခြေခံပညာ (အွန်လိုင်း) ကျောင်းများတွင် အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု များ

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ အခြေခံပညာ (အွန်လိုင်း) ကျောင်းများတွင် အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများကို (၇-၉-၂၀၂၂) ရက်နေ့မှ (၁၆-၉-၂၀၂၂) ရက်နေ့အတွင်း ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အခြေခံ ပညာ (အွန်လိုင်း) ကျောင်းပေါင်း (၂၀) တွင် အိုဇုန်းလွှာကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများ ကျင်းပခဲ့ပြီး စုစုပေါင်း တက်ရောက်သူဦးရေ (၁၀,၃၂၈) ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

၅။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အစိုးရ၏ ကြားကာလ ပညာရေးအစီအစဉ်အရ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သော ကာလတိုသင်ကြားရေး အစီအစဉ်ကြေညာခြင်း

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ အနာဂါတ်ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတွင် ပြည်သူ့ဗဟိုပြု သယံဇာတရှာဖွေတိုင်းတာ၊ တူးဖော်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ၌ အန္တရာယ်ကင်းရှင်း၍ စနစ်တကျ ထိရောက်စွာ စီမံအုပ်ချုပ်ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ခေတ်မီနည်းပညာများကို ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ မြန်မာပညာရှင်များက (၁၅-၁၀-၂၀၂၂) ရက်နေ့မှ (၂၇-၁၁-၂၀၂၂) ရက်နေ့အထိ သင်တန်း ပို့ချသွားမည် ဖြစ်ပြီး ဘူမိဗေဒဘာသာရပ် အထူးပြုဖြင့် နောက်ဆုံးနှစ်၊ ဒုတိယနှစ်နှင့် တတိယနှစ် ဂုဏ်ထူးတန်း၊ မဟာသိပ္ပံ၊ ပါရဂူသင်တန်းများ တက်ရောက်နေသူ CDM ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၊ အသုံးပြု ဘူမိဗေဒသင်တန်းများ တက်ရောက်နေသူ CDM ကျောင်းသူ

ကျောင်းသားများ၊ အစိုးရဌာနများမှ သယံဇာတရှာဖွေထုတ်လုပ်ရေး CDM ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်များ လျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်။

၆။ သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွက် မကွေးတိုင်းအတွင်းရှိ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ မြို့နယ်သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့များ (TAB-NR) နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း

(၂၈-၉-၂၀၂၂) ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီတွင် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများသည် မကွေးတိုင်းအတွင်းရှိ မြို့နယ်ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့များနှင့် တွေ့ဆုံကာ ဝန်ကြီးဌာနမှ ကြားကာလအတွင်း ထုတ်ပြန်ထားသည့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ TAB-NR ဖွဲ့စည်းခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအား ရှင်းလင်းခဲ့ပါသည်။ မြို့နယ်အဖွဲ့များမှလည်း မရှင်းလင်းသည်များကို ပြန်လည်မေးမြန်းကာ မြေပြင်

တွင် တွေ့ကြုံရသည့် သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အခက်အခဲ၊ အတွေ့အကြုံများကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ နံနက် (၁၁) နာရီတွင် တွေ့ဆုံပွဲ အောင်မြင်စွာ ပြီးဆုံးခဲ့ပြီး တက်ရောက်သူ စုစုပေါင်း (၂၇) ဦး ရှိပါသည်။

CDM ဝန်ထမ်းများအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများ

ဝန်ကြီးဌာနရှိ ဌာန/လုပ်ငန်းအသီးသီးမှ CDM ဝန်ထမ်းများအတွက် စက်တင်ဘာလအတွင်း အောက်ပါ သင်တန်းများ ကျင်းပခဲ့ပြီး စုစုပေါင်း သင်တန်းသား/သူ (၉၅) ဦး တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

- Training on Introduction to Natural Resource Management, Gender Equality and Social Inclusion
- Basic Statistics with R
- Microsoft Excel
- Basic GIS

စက်တင်ဘာလအတွင်း တရားမဝင်သစ်ဖမ်းဆီးရရှိမှု

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းခရိုင်၊ မြင်းမူမြို့နယ် အတွင်း တရားမဝင် အင်္ဂါကညင် သစ်လုံး (၆၅.၀၁၄) တန် သယ်ဆောင်လာသည့် တရားခံ (၅) ဦးအား ကား (၃) စီးနှင့်အတူ မြို့နယ်ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် သယံဇာတစီမံ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့တို့မှ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါသည်။ ဖမ်းဆီးရမိသည့် သစ်များအား ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်း၊ ဒဏ်ကြေးငွေပေးဆောင်စေ၍ တရားခံများအား ခံဝန်ကတိဖြင့် ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့သည်။

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ရွှေဘိုခရိုင်၊ ဝက်လက်မြို့နယ် ရောဝတီ မြစ်အတွင်း တရားမဝင် ကျွန်းသစ်လုံး အရှည် (၉)ပေနှင့် လုံးပတ်ဆိုင်စုံ (၅၀၀) လုံးခန့်အား ဖောင်ဖွဲ့ သယ်ဆောင်လာသည့် တရားခံ (၂၅) ဦးကို မြို့နယ်ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့လုံခြုံရေးအဖွဲ့၊ သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့တို့မှ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါသည်။ ဖမ်းဆီးရမိသည့် သစ် များအား ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်း၍ တရားခံများအား ဒဏ်ရိုက်၊ ခံဝန်ပြုလုပ်၍ လွှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ဆောင်းပါးကဏ္ဍ

“ကျွန်ုပ်တို့ မျှဝေသုံးစွဲနေသော လေထု”

၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သော “အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြည်လင် သန့်စင်သော လေထုထိန်းသိမ်းရေးနေ့” ဆောင်ပုဒ်မှာ “ကျွန်ုပ်တို့မျှဝေသုံးစွဲနေသော လေထု” ဖြစ်သည်။ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ဒေသများအတွင်းရှိ လေထုညစ်ညမ်းမှုနှင့် ၎င်းတို့ကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများ စုပေါင်းတာဝန်ခံမှုနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတို့အပေါ် အဓိကထားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ လေထုညစ်ညမ်းခြင်းကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်မည့် ထိန်းညှိခြင်း မူဝါဒများနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို လက်တွေ့ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် နိုင်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာမြောက် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်းဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ အရေးပေါ်လိုအပ်နေသည်ကိုလည်း ဦးစားပေးဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးသည် တူညီသောလေကို ရှူရှိုက် နေကြပြီး ကမ္ဘာ့လေထုတစ်ခုလုံးသည် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို ကာကွယ်ပေးပြီး အကျိုးပြုပေးနေသည်။ လေထုညစ်ညမ်းခြင်းသည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ထိုညစ်ညမ်းခြင်းကို တိုက်ခိုက် ချေမှုန်းရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ အတူတကွ ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာကြီး နှစ်ရပ်

ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုများ ညစ်ညမ်းမှုတွင် ပါဝင်သော သေးငယ်ပြီး မမြင်နိုင်

သော အမှုန်များသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အဆုတ်၊ သွေးလှည့်ပတ်မှုများနှင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းပိုင်းအထိ နက်နဲစွာ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်သွားသည်။ သွေးကြောပိတ်၍ သတိလစ်ခြင်း၊ နာတာရှည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာရောဂါများ၊ အဆုတ်ကင်ဆာရောဂါများကြောင့် သေဆုံးခြင်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံနှင့် နှလုံးရောဂါဖြင့် သေဆုံးခြင်း၏ လေးပုံတစ်ပုံမှာ လည်း ၎င်းညစ်ညမ်းစေသည့်အမှုန်များကြောင့်ဖြစ်သည်။ နေရောင်ခြည်ထဲရှိ အမျိုးမျိုးသောညစ်ညမ်းစေသည့်အမှုန်များနှင့် ထိတွေ့ခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော မြေပြင်မှ ၂ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ကမ္ဘာ့မျက်နှာပြင်အိုဇုန်းအလွှာရှိ ညစ်ညမ်းစေသည့် ပစ္စည်းများသည် ပန်းနာရင်ကျပ်ရောဂါများနှင့် နာတာရှည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ နာမကျန်းဖြစ်မှုများကိုလည်း ဖြစ်စေသည်။

ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုများ သက်တမ်းတိုပြီး ရာသီဥတုကို ထိခိုက်စေသော ညစ်ညမ်းမှု ပစ္စည်းများထဲမှ အများစုသည် လာမည့်အချိန်တိုအတွင်း ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာမှုနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု နှစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေသော ညစ်ညမ်းမှု ပစ္စည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်နေပါသည်။ ၎င်းတို့သည် လေထုထဲတွင် ရက်ပေါင်းအနည်းငယ်မှစကာ ရာစုနှစ်ပေါင်းများအထိ တည်ရှိနေနိုင်ပြီး ၎င်းတို့၏ ပါဝင်မှုကိုလျှော့ချခြင်းအားဖြင့် ညစ်ညမ်းမှုအတိုင်းအတာပမာဏ လျော့ကျသွားသည့်နေရာ များတွင် ရာသီဥတုနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကောင်းကျိုးများကို ချက်ချင်းနီးပါးလျင်မြန်စွာ ရရှိခံစားနိုင် ကြမည် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး လေထု အရည်အသွေး တိုးတက်လာစေရန် လေထုညစ်ညမ်းမှုကို လျှော့ချခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်း

လေထုညစ်ညမ်းမှုသည် လူသားတို့၏ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေသည့် တစ်ခုတည်းသော အကြီးမားဆုံး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အန္တရာယ်အရင်းအမြစ်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှိ ရောဂါများဖြစ်ခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်းတို့အား အဓိကဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းအရင်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အခန်းတွင်း၊ အခန်းပြင် လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် အရွယ်မတိုင်မီ သေဆုံးမှု ခန့်မှန်းခြေ ၆.၅ သန်းအထိ ရှိခဲ့ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများတွင် လေထုညစ်ညမ်းမှုသည် အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် အသက်အရွယ်ကြီးသူများကို အချိုးအစားမညီမျှစွာ ထိခိုက်စေပြီး များသောအားဖြင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသည့်သူများသည် မီးသွေးနှင့် ရေနံဆီများကို အသုံးပြု၍ ချက်ပြုတ်ခြင်းနှင့် အပူပေးခြင်းတို့မှ ထွက်ပေါ်လာသည့် အခန်းတွင်း လေထုညစ်ညမ်းမှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လေထုညစ်ညမ်းမှုများ နှင့် ထိတွေ့မှုများပြားသောကြောင့် ထိခိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။

လေထုညစ်ညမ်းမှုသည် ရှည်လျားသောအကွာအဝေးများစွာထိ သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်သောကြောင့် နေရာအနှံ့အပြားထိ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုများ ရှိစေနိုင်သည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက်ပျံ့နှံ့မှုများကို မတားဆီးနိုင်ပါက ပတ်ဝန်းကျင် လေထုညစ်ညမ်းခြင်းမှ အရွယ် မ

တိုင်မီ သေဆုံးမှုအရေအတွက်သည် ၂၀၅၀ ခုနှစ်တွင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းထက် ပို၍တိုးလာနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းထားကြသည်။

ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကုန်ကျမှုများ၊ ခရီးသွားလာမှု၊ အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်း၊ စီးပွားရေးနှင့် အခြားသော အကြောင်းအရာများပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်စေသောကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းမှုကို လျှော့ချရာတွင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းသည် ငွေကုန်ကြေးကျများစွာကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည်။ လေထုညစ်ညမ်းမှု ထိန်းညှိရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်များကို အလွန်အမင်း မျှော်လင့် မထားနိုင်သော်လည်း လေထုညစ်ညမ်းခြင်းကို ဖြေရှင်းရန် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး အကျိုးထိရောက် စေသည့် နည်းလမ်းများနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများရှိသည်ကိုလည်း နားလည် သဘောပေါက်ထားရမည်ဖြစ်သည်။

လေထုအရည်အသွေးလျော့ကျခြင်းသည် ရေရှည်တည်တံ့သောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် နိုင်ငံအားလုံး အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှ ချမှတ်ထားသော လေထုအရည်အသွေး စံချိန် စံညွှန်းကန့်သတ်ချက်များထက် လေထုညစ်ညမ်းမှု ကျော်လွန်နေသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ မြို့များနှင့် ကျေးလက်ဒေသများအတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်။

အမည်းရောင်ကာဗွန်၊ မိသိန်းဓာတ်ငွေ့၊ မြေပြင်ရှိ အိုဇုန်းအလွှာကဲ့သို့သော အချို့သော ညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်စေသည့်ပစ္စည်းများသည် သက်တမ်းတိုပြီး ရာသီဥတုကို ထိခိုက်

စေသော ညစ်ညမ်းမှုပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြပြီး လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သေဆုံးမှုများ၏ အဓိကတရားခံ အကြောင်း အရင်းဖြစ်ရုံသာမက စိုက်ပျိုးသီးနှံများပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေကာ အစာရေစာ ဖူလုံမှုအား ထိခိုက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းညစ်ညမ်းမှုပစ္စည်းများကို လျှော့ချခြင်းသည် အထက်ပါ ထိခိုက်မှုများကိုသာမက ရာသီဥတုအတွက်ပါ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်သည်။

နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ ကောင်းကင်ပြာများအတွက် သန့်ရှင်းသောလေထုနေ့

သန့်ရှင်းသောလေသည် လူသားတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် အရေးကြီးသော်လည်း လေထုညစ်ညမ်းမှုသည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကူးစက်ရောဂါများနှင့် သေဆုံးခြင်းကို အဓိကဖြစ်စေသောအရာတစ်ခု ဖြစ်ပြီး လူသားတို့၏ကျန်းမာရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကြီးမားဆုံးသော ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်နေသည်။ လေထုညစ်ညမ်းမှုသည် အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ၏ ကျန်းမာရေးတွင် မမျှတစွာ သက်ရောက်နေပြီး ဂေဟစနစ်များအပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများလည်း ရှိနေသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည် လေထုအရည်အသွေးကောင်းမွန်ခြင်းသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုလျှော့ချမှုအား မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပြီး ထိုသို့ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုလျှော့ချ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် လေထုအရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်တိုးတက်စေသည်ဟူသောအချက်ကို အသိအမှတ်ပြု

ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သည်။ သန့်ရှင်းသောလေထုကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို တိုးတက် စေရန် တွန်းအားပေးခြင်းနှင့် လေထုအရည်အသွေးတိုးတက်စေရန်၊ လူသားတို့၏ ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှု များကို ကာကွယ်ရန် လေထုညစ်ညမ်းမှုကို လျှော့ချခြင်းအပါအဝင် အခြားအားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ချက်များကို အထူးအလေးပေးဖော်ပြသင့်ပါကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြ လိုက်ရပါသည်။

ကိုးကား
<https://www.un.org/en/observances/clean-air-day>

ဖက်ဒရယ်သယံဇာတဆိုင်ရာ ပညာပေးအစီအစဉ်များ

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ကြား ကာလ လုပ်ငန်းများအနက် ဖက်ဒရယ်သယံဇာတဆိုင်ရာ ပညာပေးအစီအစဉ်အဖြစ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာနများ နှင့် CDM ဝန်ထမ်းများအတွက် အသိပညာမြှင့်တင်ရေး အွန်လိုင်းဆွေးနွေးပွဲများကို ကျင်းပ ပြုလုပ်လျက်ရှိရာ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် “မြန်မာနိုင်ငံ မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ အနာဂတ် (The Future of Land Governance in Myanmar)” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စက်တင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့တွင် “What can be learned from the impact of underground coal mining in Australia” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လည်းကောင်း ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး စကားသံ

“ဒီမိုကရေစီဆိုတာ ဆူညံရမယ်။

ဦးသန်းရွှေလို နှစ် ၂၀ လုံးလုံး ပြည်သူတွေကို တခွန်းတလေမှ အသံမပေးဘဲ အုပ်ချုပ်သွား တာက အာဏာရှင်လို့ ခေါ်တယ်။”

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာတူးခေါင်

စာမူဖိတ်ခေါ်ခြင်း

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အပတ်စဉ်ပညာပေးကဏ္ဍ တင် ဆက်ပေးလျက်ရှိရာ သယံဇာတစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနှင့် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ခြင်း၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲ မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများအား ဖြေ ရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတ္တုသယံဇာတများ စီမံခန့်ခွဲအသုံးချခြင်းနှင့် ဖက်ဒရယ်သယံဇာတ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် သက်ဆိုင်သော စာမူများ (ဆောင်းပါး၊ အတွေးအမြင်စာစု၊ မှတ်စုတို၊ ကဗျာ၊ ကာတွန်း) ကို မိမိ တို့နှစ်သက်ရာ ကလောင်အမည်ဖြင့် ပေးပို့နိုင်ပါကြောင်း ဖိတ်ခေါ် အပ်ပါသည်။ ပေးပို့လာသော စာမူရှင်များ၏ သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံရေးအတွက် အလေးထား ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးအပ်ပါသည်။ စိတ်ပါဝင်စားသူများအနေဖြင့်

MONREC Facebook Page Messenger (သို့)

pramt@monrec.nugmyanmar.org သို့ ပေးပို့နိုင်ပါကြောင်း ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။

ကဗျာကဏ္ဍ

“အရိုင်းပန်းလေးများ”

တို့ရဲ့မြေစာပုံတွေပေါ်မှာ
ရောင်စုံအရိုင်းပန်းလေးတွေတော့
လန်းစွင့်လို့ ဝေလေပြီ...

ပစ်ခတ်သံတွေညံ့ညံ့စိတ်တဲ့ ဒီတောနက်မှာ
တေးဆိုငှက်တွေရဲ့ ကျူးရင့်သံသဲ့သဲ့တွေ
ကလည်း
လေပြေမှာ ဝေဝဲဆဲပဲ...

ဟိုရက်တွေကပဲ
တို့တွေကြား
ချစ်ခြင်းမေတ္တာတွေပေးလိုက် ယူလိုက်
နဲ့....

ဟိုရက်တွေကပဲ
ရောင်နီနီနက်ခင်းတွေနဲ့ ဆည်းဆာညနေ
အလှတွေမှာ
တို့တွေ စီးမျောခဲ့သေးရဲ့....

အခုများတော့
တို့ခန္ဓာတွေက မြေစာပုံတွေအောက်
လဲလျောင်းလို့ ငြိမ်သက်ခဲ့ရပြီ...

ဒီစစ်ပွဲအဆုံးမှာစိုက်ထူမည့် အောင်လံကို
တော့
မင်းတို့ကပဲ
လက်ဆင့်ကမ်းလို့ယူကြတော့ကွာ...

ထားခဲ့တဲ့ ကတိသစ္စာတွေအတိုင်း
အောင်ပန်းတွေဝေတဲ့တိုင် ဆက်လို့
လျှောက်ကြဖို့တော့
တို့တောင်းဆိုတယ်...

မဟုတ်ရင် -
မြေစာပုံတွေပေါ်က အရိုင်းပန်းလေးတွေ
ဘယ်လောက်ပင် လန်းစွင့်လို့ဝေစေ
တို့ဝိညာဉ်တွေတော့
ငြိမ်းအေးနိုင်မှာ မဟုတ်ပေဘူး...

Justice (28-8-2022)
(In Flanders Fields အား ခံစားပြန်ဆို
ပါသည်။)

စက်တင်ဘာလအတွင်း သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့အထိမ်းအမှတ်နေ့

World Habitat Day

ကမ္ဘာ့နေရင်းဒေသ ထိန်းသိမ်းရေးနေ့

(၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့)

ဆောင်ပုဒ် - “ကွာဟချက်ကို စဉ်းစားပြီး
မည်သူမည်သည့်ဒေသများ ကျန်ထားခဲ့ခြင်းမရှိစေရ”

World Migratory Bird Day

ကမ္ဘာ့ ရွှေ့ပြောင်းကျက်စား ငှက်များနေ့

(၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့)

ဆောင်ပုဒ် - “ငှက်များအတွက် ညအချိန်
မီးရောင် လျှော့ချကြပါစို့”

International Day for Disaster Risk Reduction

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘာသာရေးနွှော့ထိန်း ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ
လျှော့ချရေးနေ့

(၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက်နေ့)

ဆောင်ပုဒ် - “ကြိုတင်သတိပေးမှု”

ကာတွန်းကဏ္ဍ

